

**Protestantse
Kerk**

Quotumregeling en Solidariteitskas per 1 januari 2025

Vastgesteld door de kleine synode van de Protestantse Kerk in Nederland
in haar vergaderingen van 15 maart, 28 juni en 13 december 2024

Inhoudsopgave

Quotumregeling Protestantse Kerk in Nederland en Solidariteitskas op grond van ord 11-19-3	3
1. Uitgangspunten	3
2. Heffingsgrondslagen.....	4
3. Verstrekking financiële gegevens.....	5
4. Vaststelling heffingspercentages.....	5
5. Verzending en betaling van de heffingsaanslagen	6
6. Bezwaar / beroep	6
7. Slotbepaling	7
Overgangsregeling bij de nieuwe quotumregeling van 2024	8
1. Inleiding	8
2. Aanzienlijke verhoging van quotumbijdrage.....	8
3. Inhoud van de overgangsregeling: een korting gedurende 5 jaar.....	9
Aanvullende regeling 'Teruggave solidariteitsbijdrage vanwege directe solidariteit' bij de nieuwe quotumregeling van 2024	10
1. Inleiding	10
2. Uitwerking aantoonbare solidariteit binnen de Protestantse Kerk in Nederland.....	10
3. Teruggave van de solidariteitsbijdrage.....	11
4. Beoordeling en effectuering.....	11
5. Rapportage binnen de dienstenorganisatie.....	12
6. Verskil van inzicht.....	12
7. Klachten en bezwaren	12

Quotumregeling Protestantse Kerk in Nederland en Solidariteitskas op grond van ord 11-19-3

---

1. Uitgangspunten

- 1.1. Het quotum wordt geheven op grond van ordinantie 11-19-3. Tot heffing van de bijdrage voor de Solidariteitskas is besloten in 2002¹.
- 1.2. Deze regeling gaat over drie heffingen, te weten:
  - het kerkrentmeesterlijk quotum;
  - het diaconaal quotum;
  - de heffing voor de Solidariteitskas.Het kerkrentmeesterlijk quotum wordt geheven van de gemeenten; het diaconaal quotum van de diaconieën. De heffing voor de Solidariteitskas wordt geheven van de gemeenten.
- 1.3. De beide quota dienen ter financiering van het bovenplaatselijke ambtelijke en dienstverlenende werk. De Solidariteitskas is bedoeld voor steunverlening aan gemeenten en diaconieën, alsmede het intergemeentelijk kerkenwerk.
- 1.4. De doelbestemmingen van de onder 1.2 genoemde heffingen blijken uit de jaarlijks door de kleine synode vast te stellen begroting en jaarrekening. De Commissie Steunverlening brengt jaarlijks een beleidsverslag en een financiële verantwoording uit aan de kleine synode. Deze worden opgenomen in het jaarverslag bij de gezamenlijke jaarrekening ter verantwoording aan de kleine synode. Voor de twee geldstromen (quotum en Solidariteitskas) worden afzonderlijke egalisatiereserves gevormd.
- 1.5. De colleges van kerkrentmeesters en de colleges van diakenen zijn verplicht terzake van de quota en de Solidariteitskas ook de benodigde financiële gegevens te verstrekken.
- 1.6. In het geval een gemeente ten gevolge van de toepassing van deze uitvoeringsregeling ernstige financiële moeilijkheden ondervindt, kan de kerkenraad van deze gemeente een gemotiveerd verzoek tot financiële ondersteuning indienen bij de kleine synode, die beslist na overleg met de desbetreffende classis.

---

¹ vergadering van de gezamenlijke vergadering van de (generale) synoden (NHK/GKN/ELK), gehouden op 21 t/m 23 november 2002

2. Heffingsgrondslagen

- 2.1. De totale baten van de gemeente en de diaconie vormen de heffingsgrondslag voor het quotum. Het kerkrentmeesterlijk en het diaconaal quotum in enig heffingsjaar (t) wordt gebaseerd op de totale baten verkregen in het voorlaatste jaar voorafgaande aan het jaar waarop het quotum betrekking heeft (t-2) en op het door de kleine synode vastgestelde percentage.
- 2.2. De heffing voor de Solidariteitskas in enig jaar (t) wordt gebaseerd op het aantal belijdende leden per 1 januari van het jaar voorafgaande aan het jaar waarop het quotum betrekking heeft (t-1), blijkt uit de landelijke ledenregistratie.
- 2.3. Onder de totale baten in de zin van deze quotumregeling worden verstaan alle in de volgens de *richtlijn begroting en jaarverslaggeving Protestantse Kerk in Nederland*² opgestelde jaarrekening als baten verantwoorde bruto-inkomsten in het voorlaatste jaar (t-2) voorafgaande aan het jaar waarop het quotum betrekking heeft (t) behoudens de onder 2.4 vermelde uitzonderingen (die niet tot de heffingsgrondslagen worden gerekend). Tot de als baten verantwoorde baten behoren ook de incidentele en overige baten.
- 2.4. Van de onder 2.3 bedoelde baten worden uitgezonderd:
  - 2.4.1. afdrachtcollecten / -giften
Onder een afdrachtcollecte wordt verstaan een collecte waarvan de opbrengst wordt aangewend voor een specifiek doel dat niet het eigen plaatselijke (kerkrentmeesterlijk en diaconaal) kerkenwerk betreft, maar wordt afgedragen; hieronder worden in ieder geval begrepen de collecteopbrengsten ten behoeve van het bovenplaatselijke werk. Aan deze afdrachtcollecten worden de ontvangen en afgedragen giften voor bedoelde specifieke doelen gelijkgesteld.
  - 2.4.2. Ongerealiseerde koersresultaten van effecten³.
  - 2.4.3. Winsten en verliezen die ontstaan door een wijziging in de reële waarde⁴
  - 2.4.4. Interne doorberekeningen tussen gemeente en diaconie blijven voor de toepassing van de quotisatieregelingen buiten beschouwing.

---

² richtlijn van het Generaal College Behandeling Beheerszaken

³ Onder ongerealiseerde koersresultaten van effecten wordt het koersresultaat op nog niet verkochte effecten bedoeld. De gerealiseerde koersresultaten behoren wel tot de baten, zoals genoemd bij 2.1

⁴ Deze worden verwerkt in de staat van baten en lasten (onderdeel B) van de periode waarin de wijziging zich voordoet. Zie ook punt C.1.1 van de richtlijn begroting en jaarverslaggeving PKN. Deze winsten en verliezen maken geen deel uit van de grondslag van het quotum. Bij verkoop van het actief valt de herwaardering vrij ten gunste van de algemene reserve. Deze mutatie maakt wel onderdeel uit van de grondslag van het quotum.

- 2.4.5. In het geval een predikant is verbonden aan enkele gemeenten gezamenlijk vormen de in verband daarmee onderling verkregen baten geen onderdeel van de heffingsgrondslag.
- 2.4.6. Opbrengsten uit subsidies en bijdragen (groep 85 rekeningschema PKN).
- 2.4.7. Baten begraafplaatsen (groep 95.50 rekeningschema PKN).

- 2.5. Vermindering van de solidariteitsbijdrage.
De in 2.2. bedoelde heffing voor de Solidariteitskas wordt verminderd indien een gemeente of diaconie aantoonbaar solidair is met andere gemeenten/diaconieën, naar regels gesteld in een door de kleine synode vastgestelde aparte regeling.

3. Verstrekking financiële gegevens

- 3.1. Het quotum voor het boekjaar (t) wordt berekend op basis van de jaarrekening van het boekjaar (t-2) zoals deze is ingediend middels FRIS bij de Classicale Colleges voor de Behandeling van Beheerszaken (CCBB's).
- 3.2. In het geval de ter bepaling van het quotum benodigde jaarrekening niet of onvolledig is ingediend, worden de inkomsten naar schatting vastgesteld.
Deze schatting wordt verkregen door de laatst geregistreerde bruto-inkomsten te verhogen met 10% voor het eerste jaar waarin tot schatting wordt overgegaan, waarna dit percentage wordt verhoogd door bijtelling van 25% voor elk jaar waarvoor de schatting opnieuw dient uitgevoerd te worden.

4. Vaststelling heffingspercentages

- 4.1. Vaststelling van het in enig heffingsjaar (t) te hanteren heffingspercentage voor het quotum vindt jaarlijks plaats door de kleine synode tezamen met de goedkeuring van de begroting voor het jaar (t). De kleine synode neemt daarbij de stand van de egalisatierekening quotum mede in beschouwing.
- 4.2. Voor deze vaststelling vormen de voor het jaar (t) begrote (quotum)opbrengsten het uitgangspunt; deze opbrengsten zijn gebaseerd op het door de generale synode vastgestelde meerjarenbeleid.

5. Verzending en betaling van de heffingsaanslagen

- 5.1. De heffingsbedragen (kerkrentmeesterlijk quotum, diaconaal quotum en Solidariteitskas) worden vóór 1 januari van enig heffingsjaar ter kennis gebracht van de desbetreffende colleges.
- 5.2. In bijzondere omstandigheden kan tot herziening van het heffingsbedrag worden overgegaan. In principe zal een zodanige herziening niet verder terugwerken dan tot en met het jaar voorafgaande aan het jaar waarin tot herziening op grond van deze bijzondere omstandigheden wordt besloten.
- 5.3. De onder 5.1 bedoelde heffingsbedragen zijn verschuldigd in een aantal gelijke termijnen, te bepalen door de kleine synode.
- 5.4. Bij overschrijding van de onder 5.3 bedoelde betalingstermijnen is de wettelijke rente verschuldigd.

6. Bezwaar / beroep

- 6.1. Binnen drie maanden na dagtekening van de onder 5.1 bedoelde kennisgeving kan bij de kleine synode een bezwaarschrift worden ingediend tegen één of meer heffingsbedragen. Het bezwaarmakende college ontvangt binnen drie maanden na dagtekening van het bezwaarschrift een beslissing op het bezwaarschrift.
- 6.2. Tegen de onder 6.1 bedoelde beslissing kan beroep worden aangetekend bij het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen. Hierbij is het bepaalde in ordinantie 12 bij de kerkorde van de Protestantse Kerk in Nederland van toepassing.
- 6.3. De onder 6.1 en 6.2 bedoelde bezwaar- en beroepsmogelijkheid heeft geen opschortende werking ten aanzien van de (termijn)betalingen.
- 6.4. Indien de beslissing op het bezwaarschrift of het aangetekende beroep tot gevolg heeft dat de aanslag herzien dient te worden zal deze herziening onmiddellijk ter kennis worden gebracht van het desbetreffende college.

7. Slotbepaling

- 7.1. Deze regeling is vastgesteld door de kleine synode in haar vergaderingen van 15 maart en 13 december 2024 en treedt in werking per 1 januari 2025.
- 7.2. De verantwoordelijkheid voor de uitvoering van deze regeling berust namens de kleine synode bij het bestuur van de dienstenorganisatie.
De uitvoering met betrekking tot de inning geschiedt door de betreffende afdeling van de dienstenorganisatie.
- 7.3. In situaties waarin deze uitvoeringsregeling niet voorziet beslist de kleine synode.

Overgangsregeling bij de nieuwe quotumregeling van 2024

Zoals vastgesteld in de vergadering van de kleine synode op 28 juni 2024

---

1. Inleiding

Op 15 maart en 13 december 2024 besloot de kleine synode de nieuwe 'Quotumregeling Protestantse Kerk in Nederland en Solidariteitskas op grond van ord 11-19-3', vast te stellen als basis voor de heffing van de quotum- en solidariteitsbijdrage, met ingang van 1 januari 2025.

Wanneer de invoering van deze nieuwe quotumregeling per 2025 voor gemeenten en/of diaconieën een aanzienlijke verhoging met zich meebrengt van de te betalen quotum is deze overgangsregeling van toepassing.

2. Aanzienlijke verhoging van quotumbijdrage

- 2.1. Van de in art. 1 genoemde 'aanzienlijke verhoging' is sprake indien het **bedrag V** gelijk is aan of hoger is dan € 10.000.
Daarbij geldt:

V =

[A] de quotumbijdrage over de structurele baten, blijkend uit de jaarrekening 2023, berekend volgens de nieuwe regeling⁵

minus

[B] de quotumbijdrage over de baten in dezelfde jaarrekening, berekend volgens de oude regeling⁶.

Onder structurele baten worden daarbij verstaan alle baten volgens de nieuwe regeling, behalve de baten geboekt onder de rekeningnummers beginnend met 95⁷.

---

⁵ d.w.z. de regeling die door de kleine synode is vastgesteld in maart en december 2024.

⁶ d.w.z. de regeling die gold voor maart 2024.

⁷ volgens het rekeningschema, dat gebruikt wordt in FRIS

3. Inhoud van de overgangsregeling: een korting gedurende 5 jaar

- 3.1. Gemeenten en diaconieën die in aanmerking komen voor deze overgangsregeling ontvangen gedurende de jaren 2025 tot en met 2029 een korting op hun quotumbijdrage.
- 3.2. Deze korting is een percentage van het in art. 2 genoemde bedrag V, minus het bodembedrag van € 10.000, te weten:

2025	90 % van (V-10.000)
2026	70 % van (V-10.000)
2027	50 % van (V-10.000)
2028	30 % van (V-10.000)
2029	10 % van (V-10.000)

- 3.3. Vanaf 2030 betalen deze gemeenten en diaconieën de quotumbijdrage zonder korting.

Aanvullende regeling 'Teruggave solidariteitsbijdrage vanwege directe solidariteit' bij de nieuwe quotumregeling van 2024

Zoals vastgesteld in de vergadering van de kleine synode op 28 juni 2024

---

1. Inleiding

Op 15 maart 2024 besloot de kleine synode de nieuwe '*Quotumregeling Protestantse Kerk in Nederland en Solidariteitskas op grond van ord 11-19-3*', vast te stellen als basis voor de heffing van het quotum en de solidariteitsbijdrage, met ingang van 1 januari 2025.

In art. 2.2. gaat het over de heffing voor de Solidariteitskas ten laste van de gemeenten en de diaconieën van de Protestantse Kerk in Nederland (PKN).

In Art. 2.5. gaat het over een vermindering van de solidariteitsheffing; dit artikel luidt:

2.5. Teruggave van de solidariteitsbijdrage

Het bedrag van de in 2.2. bedoelde heffing voor de Solidariteitskas wordt terugbetaald indien een gemeente of diaconie aantoonbaar solidair is met andere gemeenten/ diaconieën, naar regels gesteld in een door de kleine synode vastgestelde aparte regeling.

Deze regeling is de in dit artikel genoemde regeling.

2. Uitwerking aantoonbare solidariteit binnen de Protestantse Kerk in Nederland

2.1. Een gemeente A of diaconie B is aantoonbaar solidair met een gemeente X respectievelijk een diaconie Y indien:
gemeente X of diaconie Y nieuw beleid heeft ontwikkeld voor haar gemeente-respectievelijk diaconie-zijn, die toekomstbestendig en/of toekomstgericht is, en gemeente A respectievelijk diaconie B daaraan een substantiële financiële bijdrage doet.

- a. Met 'nieuw' beleid wordt bedoeld dat het om meer gaat dan om voortzetting van het bestaande beleid.
- b. Met 'toekomstbestendig' wordt bedoeld, in combinatie met 'nieuw', dat de gemeente of diaconie op basis van nieuw beleid 8 jaar kan blijven voortgaan/

voortbestaan, al dan niet door samen te werken of te verenigen met een andere gemeente/ diaconie.

- c. Met 'toekomstgericht' wordt bedoeld, in combinatie met 'nieuw', dat de gemeente of diaconie ten opzichte van het bestaande beleid duidelijk nieuwe wegen inslaat, in lijn met de visiedocumenten⁸ van de PKN.
- d. Met een 'substantiële financiële bijdrage' wordt bedoeld een bijdrage van ten minste een eenmalig bedrag ter hoogte van 1% van het eigen vermogen van gemeente A, respectievelijk diaconie B., met een minimum van € 10.000.
- e. gemeenten A en X respectievelijk diaconieën B en Y kunnen naburig zijn, maar mogen/kunnen ook in andere delen van het land liggen.

- 2.2. Dat er sprake is van aantoonbare solidariteit in deze zin moet door de betrokken gemeenten (A en X) respectievelijk diaconieën (B en Y) onderbouwd worden met relevante documenten, zoals
  - beleidsplannen;
  - besluit van de betrokkenen kerkenraden en colleges van kerkrentmeesters, respectievelijk colleges van diakenen,
  - financiële meerjarenplannen.

3. Teruggave van de solidariteitsbijdrage

Indien een bijdrage, van een gemeente of diaconie aan een andere gemeente of diaconie, gedaan in enig jaar, voldoet aan de in deze regeling genoemde voorwaarden, wordt het bedrag van de solidariteitsheffing over dat jaar aan deze gemeente of diaconie terugbetaald.

4. Beoordeling en effectuering

- 4.1. Een gemeente of diaconie zendt haar verzoek om teruggave aan de commissie steunverlening van de PKN⁹, die dit verzoek onder eindverantwoordelijkheid van de kleine synode, beoordeelt.
Het verzoek dient gepaard te gaan met de onder 2.2. genoemde documenten.

---

⁸ Bij de totstandkoming van deze regeling kan gedacht worden aan de Visienota 'Van U is de toekomst' van 2020 en het Beleidskader 'De toekomst open tegemoet' van januari 2021

⁹ p/a Bureau steunverlening

- 4.2. De commissie steunverlening is bevoegd om een richtlijn op te stellen waaraan genoemde documenten en de daarin vervatte beleidsplannen dienen te voldoen.
- 4.3. De commissie steunverlening (haar bureau) vraagt om advies van het classisteam. Het classisteam bestaat uit drie door de algemeen directeur van de dienstenorganisatie aangewezen medewerkers van de dienstenorganisatie¹⁰
- 4.4. De commissie steunverlening geeft bericht van haar beslissing aan de gemeente of diaconie.
Een positieve beslissing wordt tevens toegezonden aan het team van de dienstenorganisatie dat de quotumadministratie verzorgt.
Dit team doet de teruggave van de solidariteitsbijdrage.

5. Rapportage binnen de dienstenorganisatie

Het quotumadministratieteam rapporteert jaarlijks aan de algemeen directeur van de dienstenorganisatie over de gemeenten en diaconieën die gebruik maken van deze regeling en wat het effect hiervan is op de inkomsten voor de Solidariteitskas.

6. Verschil van inzicht

Bij vragen over de uitleg en toepassing van deze regeling beslist het bestuur van de dienstenorganisatie.

Tegen de beslissing van het bestuur kan bezwaar worden ingediend overeenkomstig ordinantie 12 bij het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (GCBG).

7. Klachten en bezwaren

Een gemeente of diaconie die het oneens is met de beslissing dat geen teruggave van de solidariteitsbijdrage wordt gegeven, kan hierover een klacht indienen bij de kleine synode. Deze klacht wordt onder verantwoordelijkheid van de kleine synode behandeld door de algemeen directeur.

---

¹⁰ Bij de totstandkoming van deze regeling zijn dat: de classispredikant, de adviseur dienstverlening en de financieel beleidsondersteuner (BOC).

Tegen een afwijzende beslissing van de algemeen directeur kan bezwaar worden ingediend overeenkomstig ordinantie 12 bij het generaal college voor de behandeling van bezwaren en geschillen (GCBG).